

BETÆNKNING**Afgivet af Finans- og Skatteudvalget****vedrørende****Forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning***Fremsat af Naalakkersuisoq for Finanser og Ligestilling***Afgivet til forslagens 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Hans Peter Poulsen, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Jens Frederik Nielsen, Demokraatit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Mariia Simonsen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Siumut
Medlem af Inatsisartut Lars Poulsen, Siumut
Medlem af Inatsisartut Jens Napaattooq, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen 4. oktober 2022 under EM2022 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslaget vedrører fire ændringer i Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning; to ændringer af præciserende karakter og to ændringer, indført i Finansloven for 2022 ved tekstanmærkning, som hermed foreslås indarbejdet i gældende lov.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget blev behandlet i sammenhæng med EM22/141 (beslutningsforslag om ophævelse af den obligatoriske pensionsordning). Dette har sandsynligvis sat sit præg på førstebehandlingen, idet drøftelserne i højere grad drejede sig om nødvendigheden af selve pensionsordningen, end om de konkrete ændringer i nærværende lovforslag. Punkt 141 blev sendt til andenbehandling i foreliggende form, og punkt 109 blev henvist til udvalgsbehandling i Finans- og Skatteudvalget.

3. Høringssvar

De afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab.

4. Spørgsmål

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for Finanser og Ligestilling om at besvare en række spørgsmål. Kopi af udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisoqs besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som bilag 1 og bilag 2.

5. Udvalgets behandling af forslaget

Lovforslaget vedrører ændringer i Inatsisartutlov nr. 21 af 28. november 2016 om obligatorisk pensionsordning, som ændret ved Inatsisartutlov nr. 18 af 30. november 2020. Ændringerne drejer sig om følgende fire punkter:

1. Præcisering af, at indbetalinger til pensionsordninger oprettet i Centralforeningen for Stampersonels Pensionsfond (CS-Pensionsfond) eller HKKF-fonde, opfylder lovkravene. Naalakkersuisut oplyser, at nogle ansatte ved forsvaret, som gør tjeneste i Grønland, betaler ind til CS-pensionsfonden eller til HKKF-fonde som følge af deres ansættelse.
2. Præcisering af, at bestemmelsen i § 2, stk. 2, nr. 1-4, omfatter de ydelser, som danner grundlag for fastsættelse af en persons tjenestemandspension.
3. Indkomstgrænserne i Inatsisartutlovens § 3, stk. 1-4, foreslås hævet fra 100.000 til 125.000 og fra 150.000 til 175.000.
4. Minimumsgrænsen i Inatsisartutlovens § 7, stk. 2, foreslås hævet fra 2.000 til 4.000 kr.

Udvalget konstaterer, at de foreslåede ændringer i den obligatoriske pensionsordning ikke gav anledning til en større debat. Det kunne tolkes således, at de foreslåede ændringer i lovforslaget har tilslutning fra flertallet. Det skal dog bemærkes, at der er delte meninger om, hvorvidt Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning generelt lever op til sit formål. Udvalget noterer sig, at der blandt partierne findes en vis skepsis overfor den obligatoriske pensionsordning. Der argumenteres blandt andet for, at den obligatoriske pensionsordning rammer forkert, og at den har negative økonomiske konsekvenser for borgere, som allerede lever under svære økonomiske vilkår. Disse bekymringer satte også sit præg på forslagets førstebehandling der, som nævnt, skete i sammenhæng med beslutningsforslag om ophævelse af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning (pkt. 141).

Udvalget noterer sig, at Naalakkersuisut har forsøgt at afbøde de økonomiske konsekvenser, som forslaget kan have for lavtlønnede, både ved at indkomstgrænsen hæves fra at være 100.000 til at være 125.000 kr. og fra at være 150.000 til at være 175.000 kr. og ved at minimumsgrænsen i Inatsisartutlovens § 7, stk. 2, hæves fra 2.000 til 4.000 kr.

Et flertal i Udvalget deler Naalakkersuisuts opfattelse af den obligatoriske pensionsordning, som et nødvendigt redskab i håndteringen af de demografiske ændringer i samfundet, hvor andelen af ældre borgere er stigende. Implementeringen af den obligatoriske pensionsordning har dog været præget af børnesygdomme, som der forsøges rettet op på, blandt andet med de præciseringer og justeringer, som nærværende lovforslag indeholder. Dette fremgik desuden også af Naalakkersuisuts besvarelse af udvalgets spørgsmål, hvor der bl.a. blev spurgt ind til, hvilke administrative erfaringer Naalakkersuisut har gjort sig med implementeringen af den obligatoriske pensionsordning. Spørgsmålene var hovedsageligt af afklarende karakter for udvalgets drøftelser af de forhold, som den obligatoriske pensionsordning har ført med sig. Der henvises i denne forbindelse til de vedlagte spørgsmål og svar, hhv. bilag 1 og 2.

Udvalget skal understrege, at det altid bør tilstræbes, at nye love bliver grundigt gennemgået inden lovens realisering. Dette både for at undgå lignende situationer, og for at sikre, at loven lever op til sit formål. Et mindretal i Udvalget deler ikke Naalakkersuisuts opfattelse af, at loven lever op til sit formål, og er derfor af den holdning, at loven om obligatorisk pensionsordning bør ophæves helt, således at pensionsopsparing gøres frivillig og dermed til borgerens eget ansvar.

6. Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslaget realisering er beskrevet under forslaget almindelige bemærkninger. Det er her anført, at forslaget ikke, på kort sigt, vil have økonomiske konsekvenser for det offentlige. Udvalget bemærker i denne forbindelse Naalakkersuisuts oplysning om, at der af den foreslåede forhøjelse af minimumsgrænsen i Inatsisartutlovens § 7, stk. 2, fra 2.000 til 4.000 kr. forventes en lidt mindre administrativ byrde.

Naalakkersuisut oplyser videre, at forslaget ændringer vil forstærke samfundets økonomiske holdbarhedsproblem, idet nogle borgere ved lovens realisering vil komme til at bidrage mindre til egen forsørgelse, når de går på pension.

Endeligt oplyses, at forslaget vil gøre det muligt for borgere med lave indkomster, som ikke sparer op til egen pension gennem sine ansættelsesforhold, at øge sit rådighedsbeløb på kort sigt. Dette har dog som konsekvens, at disse samme borgere vil have færre midler mellem hænderne, når de går på pension.

7. Udvalgets indstillinger

Et flertal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit og Siumut indstiller forslaget til vedtagelse.

Inuit Ataqatigiit og Siumut afgiver i tilknytning til indstillingen følgende flertalsudtalelse:

”For det første mener flertallet, at der nødvendigvis bør gennemføres en større oplysningskampagne i Grønland om loven.

For det andet sætter flertallet spørgsmålstegn ved, om lovens håndtering er blevet udført hensigtsmæssig fra ikrafttrædelsen, idet vi har svært ved at vurdere, om der er foretaget dobbelt obligatorisk opsparring siden ikraftsættelsen. Såfremt dette er tilfældet, er det på sin plads, at Naalakkersuisut snarest fremsætter forslag – med henblik på at rette op på dette forhold.

For det tredje er det væsentligt at sikre, at loven efterleves korrekt og at det kun er de, der ifølge loven bør omfattes, der bliver det.

For det fjerde har flertallet i forbindelse med udarbejdelsen af betænkning bemærket, at den gældende lov kan forbedres yderligere. Naalakkersuisut bør overveje at indføre en mindste opsparringssats. På denne måde vil man kunne tilpasse opsparringen efter indkomsten, hvilket vil være en mere hensigtsmæssig og solidarisk løsning.

For det femte opfordrer flertallet Naalakkersuisut til at lade lov om obligatorisk pension indgå i arbejdet med ældrestrategien, holdbarheds- og vækstplanen og den kommende skattereform med henblik på at vurdere de nuværende opsparringssatser i forhold til at skabe gode livsvilkår og høj livskvalitet for vore ældre.”

Et mindretal i udvalget bestående af Naleraq og Demokraatit indstiller forslaget til forkastelse.

Demokraatit afgiver i tilknytning til indstillingen følgende mindretalsudtalelse:

”Der er ingen tvivl om, at det er økonomisk hårdt at få pengene til at række, hvis ens eneste indtægt er den offentlige alderspension. Demokraatit mener på den baggrund, at det er fornuftigt, at man privat sparer op til pension således, at man i højere grad kan få en økonomisk tryk alderdom.

På EM2016 var vi derfor en del af et stort flertal bestående af partierne IA, Siumut, Naleraq, Demokraatit og Atassut, der indførte den obligatoriske pensionsordning. Lige siden har der været stor debat i befolkningen og blandt partierne om, hvordan loven fungerer. Dengang var alle enige om de gode hensigter i loven og ligeledes enige om at det var et samfundsproblem, at alt for mange ikke sparede op til deres alderdom.

Men her må vi desværre erkende, at den ikke fungerer efter hensigten. Vi har eksempelvis set, at der er folk, der tvinges til at spare op til trods for, at de i forvejen har en anden pensionsordning. Derudover er loven blevet ændret således, at dem, der tjener mindst, slet ikke behøver at spare op til pension. Og det var vel trods alt dem, som ordningen primært var tiltænkt.

På den baggrund giver det ikke rigtig mening fortsat at tvinge folk til at spare op til pension via en obligatorisk pensionsopsparing. Demokraatit mener derfor, at loven om obligatorisk pensionsopsparing bør ophæves.”

Naleraq afgiver i tilknytning til indstillingen følgende mindretalsudtalelse:

”Baggrunden for Naleraq’s mindretalsudtalelse er, at flertallet i Inatsisartut har forkastet punkt 141, og som følge heraf er vi nu nødsaget til at være med i denne beslutning.

Det er beklageligt, at borgerne ikke kan undgå at blive ramt. Især at man tager penge fra borgernes lommer ved at påstå, at det er til deres pension, og glemmer de hårde levevilkår de nu gennemlever.”

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Hans Peter Poulsen
Formand

Jens Frederik Nielsen
Næstformand

Asii Chemnitz Narup

Mariia Simonsen

Lars Poulsen

Kuno Fencker

Jens Napaattooq